

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Žalany**

Číslo projektu: **CZ. 1.07/1.4.00/21.3210**

Téma sady: **Český jazyk a literatura pro osmý a devátý ročník**

Název DUM: **VY_32_INOVACE_6C_4_Vyvrcholení_národního_obrozeni**

Vyučovací předmět: **Český jazyk**

Název vzdělávacího materiálu: **Vyvrcholení národního obrození**

Autor: **Mgr. Barbora Schneiderová**

Datum vytvoření: **21.4.2013**

Anotace: DUM slouží k seznámení žáků s vyvrcholením NO, seznamuje žáky se situací, představuje jim J.K.Tyla a K.H.Borovského. Na začátku prezentace si žáci zopakují znalosti z druhé fáze NO.

Očekávaný výstup: žák reaguje na otázky, spojuje si znalosti z dějepisu s novými poznatky, odpovídá na více jak dvě třetiny otázek.

Věková skupina, ročník: ZŠ, 8. ročník

Metodické pokyny: Žáci samostatně odpoví na otázky, poté se seznámí novou látkou a udělají si zápis. V závěru diskutují a hodnotí.

Pomůcky: sešit, ukázky tvorby

Časový harmonogram: výklad + prezentace 35 minut

VYVRCHOLENÍ NÁRODNÍHO OBROZENÍ

Mgr. Barbora Schneiderová

OPAKOVÁNÍ

V kterých letech probíhala druhá fáze NO?

1805 - 1830.

Kdo byl nejvýraznější osobou v oblasti jazykovědy?

Josef Jungmann.

Věřil tento jazykovědec v sílu národního jazyka?

Věřil, že dokáže, že čeština se vyrovná němčině, a že může být nejen jazykem venkovských lidí, ale i jazykem krásné a vědecké literatury.

Jak se jmenovalo dílo J. Kollára??

Slávy dcera.

Co je myšlenka slovanské vzájemnosti?

Většina slovanských národů je v této době utlačována, Slované věří, že v případě, že se spojí a budou se podporovat, lépe budou odolávat tlaku větších národů. Velmi obdivovali vzkvétající Rusko.

3.FÁZE - VYVRCHOLENÍ

Období 1830 - 1848

- vytrácí se snaha o naučnou literaturu, potřeba literatury krásné,
- literatura má za úkol vychovávat,
- období mezi dvěma revolucemi,
- rozvoj žurnalistiky, vznik nových časopisů, rozvoj divadla,
- vlastenectví - nepřímé, chvála českého národa, ukázka ideálního života na vesnici,
- odpor k útisku a k absolutismu, vznik radikálních a liberálních politických stran,
- odklon od obdivu k Rusku

Významné osobnosti:

J. K. Tyl, K.J. Erben, B. Němcová, K.H. Borovský,

J.K. TYL

(1808-1856)

- český dramatik, prozaik, novinář a herec,
- narodil se v Kutné Hoře,
- vedl Kajetánské divadlo, později byl hlavním dramaturgem Státního divadla,
- přezdívalo se mu „Miláček národa“,
- velký vlastenec,
- neshodoval se s K.H.Máchou – není podle něj dostatečným vlastencem, vysmívá se prý obrozeneckým snahám,
- působil v mnoha novinách, mj. v Květech českých (dnes Květy),
- oženil se ženou, která se o něj starala v době nemoci, žili v domácnosti s její mnohem mladší sestrou, se kterou měl Tyl 7 dětí, poslední dítě se narodilo až po jeho smrti,
- zemřel jako kočovný herec, příliš neuznáván.

DÍLO

Próza

Rozina Ruthardová

Dekret Kutnoborský

Rozervanec – o Máchovi

Divadelní hry

historické hry

JAN HUS

dramatické báchorky

STRAKONICKÝ DUDÁK ANEB HODY DIVÝCH ŽEN

TVRDOHLAVÁ ŽENA

JIŘÍKOVO VIDĚNÍ

hry ze současnosti

FIDLOVAČKA ANEB ŽÁDNÝ HNĚV A ŽÁDNÁ RVAČKA

BANKROTÁŘ

PALÍČOVA DCERA

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ

- ⊙ český básník, novinář, kritik a politik,
- ⊙ studoval na kněze – vyloučen pro kritiku poměrů,
- ⊙ vychováván německy, obdivoval Rusko, poté, co zde působil jako vychovatel, změnil názor a chtěl ukázat národu obraz opravdového Ruska,
- ⊙ působil v Pražských novinách, později přešel do Národních novin,
- ⊙ napsal velmi známou kritiku Tylova románu Poslední Čech,
- ⊙ vystupoval ostře proti vládě, byl vyhoštěn z Prahy, později z Čech, téměř čtyři roky žil v tyrolském Brixenu,
- ⊙ po návratu nesměl do Prahy, měl zákaz publikování, lidé se mu vyhýbali,
- ⊙ zemřel na tuberkulózu, B. Němcová (zřejmě) položila na jeho hrob trnovou korunu jako symbol mučednictví.

DÍLO

Obrazy z Rus – popisuje Rusko a poměry, které zde vládnou.

Tyrolské elegie – satirické dílo popisuje jeho zatčení a pobyt v Brixenu, kritiku státní policie a společenského systému.

„Od všech z Vídně pozdravení, pan Bach je líbá, jsou-li prej zdrav, a tuhleto psaní po nás posílá.“ K.H. Borovský

Král Lávra – známá pověst o králi s oslíma ušima zasazena do českého prostředí.

Epigramy – krátké satirické básně.

„Epigramy jsou malinké nádoby, do kterých vztek svůj nalévám, aby mi srdce nežral“.
K.H. Borovský

ZDROJE

Pokud není uvedeno jinak, autorem textu je Mgr. Barbora Schneiderová

[cit. 2013-04-16]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Josef_Kajet%C3%A1n_Tyl.jpg

[cit. 2013-04-16]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Karel_Havl%C3%AD%C4%8Dek_Borovsk%C3%BD.jpg

[cit. 2013-04-21]. <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/exkluzivne-na-ct24/historie-cs/167145-jak-havlicek-borovsky-nechodil-na-led/>

[cit. 2013-04-21] web2.mlp.cz/koweb/00/03/37/06/67/tyrolske_elegie.txt

Použitý software: MS Windows XP, Microsoft Office Power Point 2010

Galerie MS Office, www.office.microsoft.com